

Araba/Álava

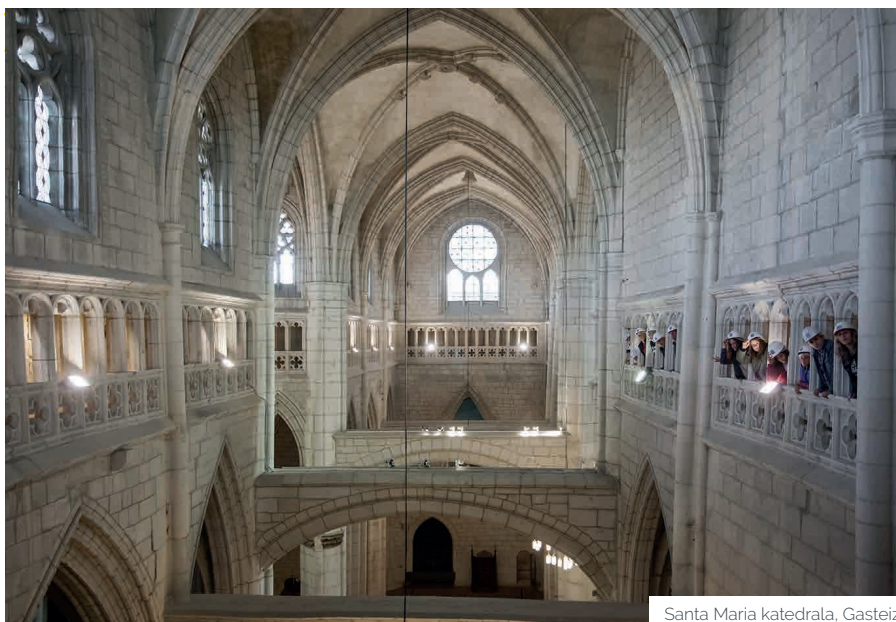
EUROPAN

ARABAKO FORU ALDUNDIAREN
EUROPAKO LANKIDETZA PROGRAMAK

Europar Batasuna
Unión Europea

araba álava
foru aldundia diputación foral

Santa Maria katedrala, Gasteiz

Ullibarri-Gamboako urtegia

Aurkibidea

Kokapen geografikoa	3
Araba/Álava zenbakitan	4
Adierazleak	5
Ekonomia	5
Kultura-lurraldea	6
Biodibertsitate-lurraldea	8
Arabako Foru Aldundia	9
Europako funtsak Arabako Foru Aldundian	10
Nola jarri harremanetan	12

Kokapen geografikoa

NUTS 3

ARABA/ÁLAVA=
Euskadiko 3
probintzietako 1

Euskal Autonomia Erkidegoa
[NUTS 2] osatzen duten hiru
probintzietako bat [NUTS 3]
da Araba/Álava.

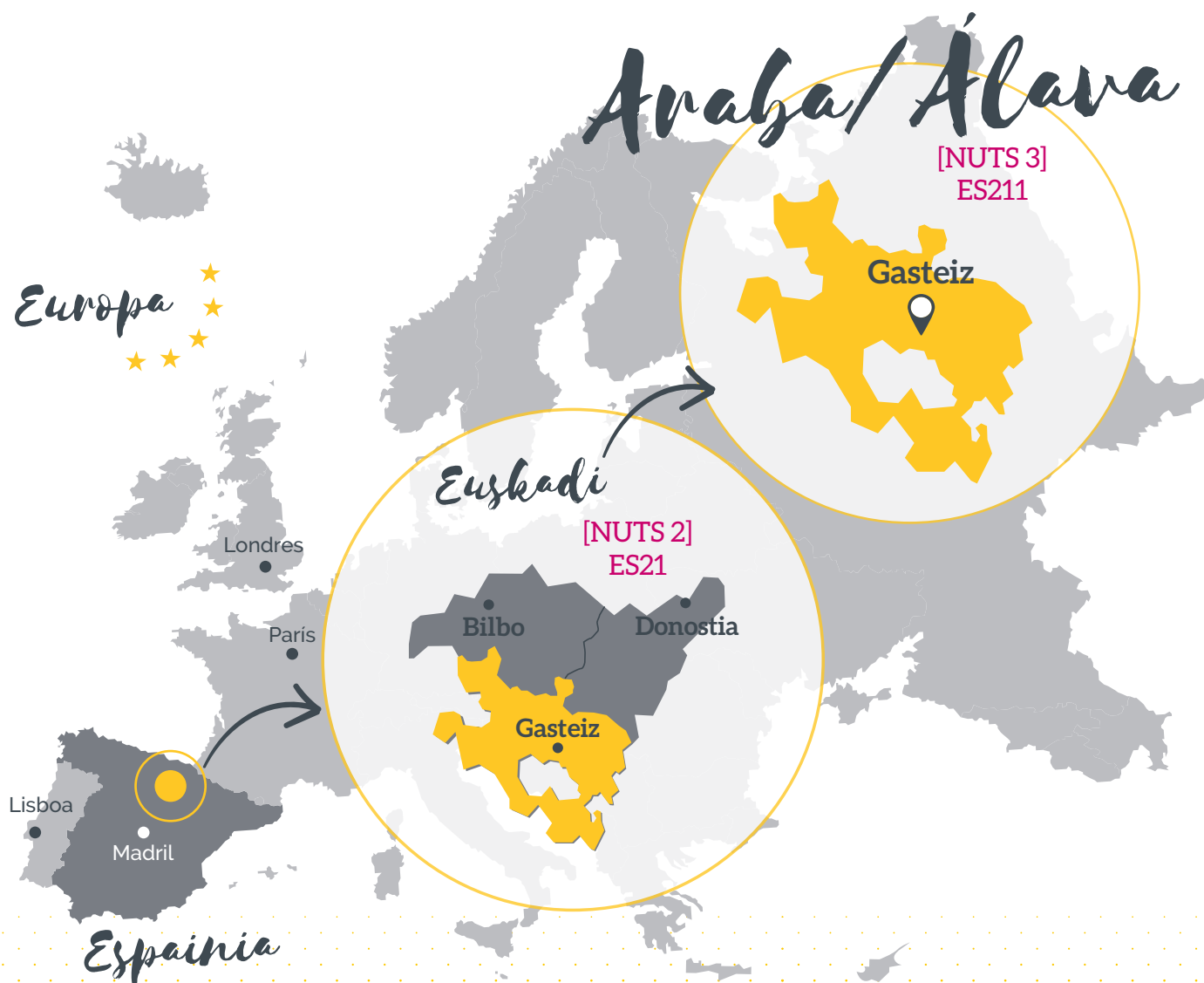
araba **álava**
foru aldundia diputación foral

Arabako Foru Aldundiaren
esku daude probintziaren
gubernua eta administrazioa.

17

Autonomia
Erkidego

Euskadiren antzeko 17
autonomia-erkidegok
[NUTS 2 eskualdeak] osatzen
dute Espainia. Horietako bat
da Euskadi.

Arabako bidetarea

Eltziego, Arabako Errioxa

Sorgineteko trikuharria

Araba/Álava zenbakitan

Izen ofiziala: **Araba/Álava**

Administrazio-banaketa:
7 kuadrilla

51 udalerritan
azpibanatuta

3.037

km²-ko
azalera,
Euskadiko handiena

Hiriburua:

Gasteiz

246.149
biztanle (2019)

327.967

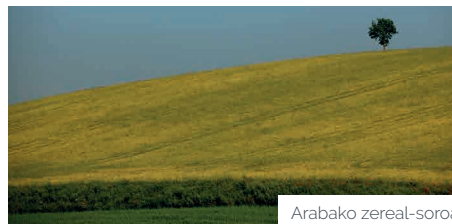
biztanle (2019)

Hizkuntza ofizialak:
espainiera eta euskara

Arabako Parke Teknologikoa, Miñao

Arabako zereal-soroa

ADIERAZLEAK

Ekonomia

Per capita errenta altueneko Espainiako hiru probintzien artean dago Araba/Álava.

Datu ekonomikoak

2018eko datuak (%) Araba EAE Espainia EB-28
Álava

2018eko datuak (%)	Araba Álava	EAE	Espainia	EB-28
BPG biztanleko (PPC)	125 (1)	117	91	100

Iturriak: EUROSTAT, INE, EUSTAT.
(1) Zenbatetsia

sektorearen arabera

Balio Erantsi Gordina (%)

Datu korrontteak 2018	Araba Álava	EAE	Espainia	EB-28
Nekazaritza	1,8	1	3	1,6
Industria	32,8	24,3	15,7	18,7
Eraikuntza	4,8	5,8	6,5	5,7
Zerbitzuak	60,5	68,9	74,9	73,9

Iturriak: EUROSTAT, INE, EUSTAT.

Industriako azpiegitura nagusiak

Araba Garapen Agentziak parte hartutako **ENPRESA-PARKEAK** eta haien industria-azalera garbia:

ARASUR
757.116 m²

ARABAKO TEKNOLOGIA PARKEA
607.482 m²

GASTEIZKO GARRAIO-GUNEA
584.710 m²

ARABAKO INDUSTRIALDEA S.A.
121.122 m²

18 INDUSTRIALDE

Araba Garapen Agentziak sustatuta

5.031.816 m²-ko industria-azalera garbia dutenak

TEKNOLOGIA-ZENTROAK:

- Leia Fundazioa. Teknologia Garapenerako Zentroa.
- CTA Fundazioa. Teknologia Aeronautikoen Zentroa.
- Energia Teknologietarako Zentroa.
- European Virtual Engineering (EUVE).
- Neiker Tecnalia
- Tecnalia Research & innovation
- CIC Energigune
- Basque Cybersecurity Centre
- Basque Pharamalabs 4.0

Garraioko azpiegituren kontzentrazio handiko eremua

Bide-errepidea
1.456 Km

104,23 km-ko autobiak eta bi galtzadako errepideak

75 km-ko ordainpeko autobideak,

1.276,77 km-ko errepide arruntak.

VIT

Vitoria International Airport (VIT).

Espainiako 4. garrantzitsuenak da.

BIO

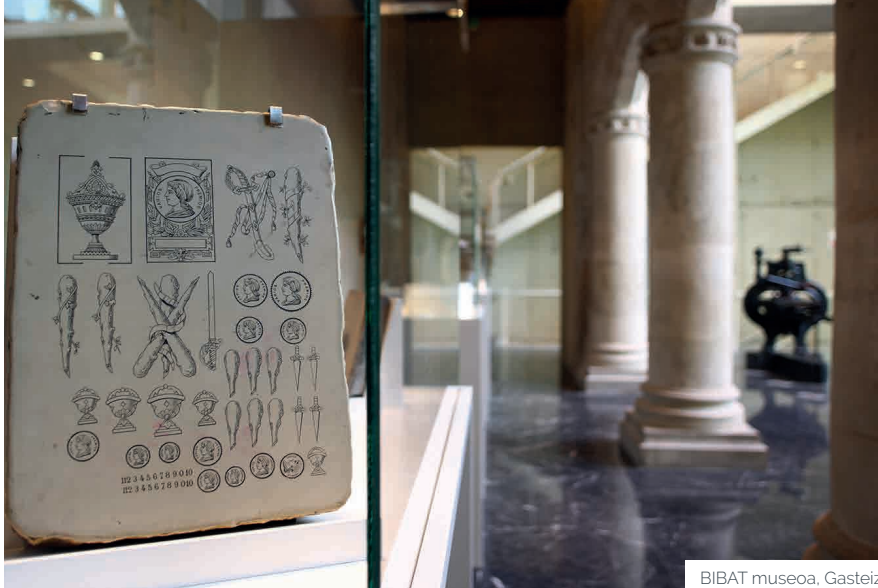
Bilboko Aireportua (BIO).

72 kilometrora.

Bilboko itsas portua.

79 kilometrora.

BIBAT museoa, Gasteiz

Inaziotar Bidea

Artium museoa, Gasteiz

Kultura lurraldea

Kulturako 20 gune baino gehiago historian eta kulturaren murgil gaitezen

- BIBAT. Arabako Arkeologia Museoa – Fournier Karta Museoa.
- Arabako Arte Ederren Museoa.
- Arabako Natura Zientzien Museoa.
- Arabako Arma Museoa.
- La Hoyako herrixka.
- Iruña-Veleia hiri erromatarra.
- Kexaako monumentu-multzoa.
- Baronako monumentu-multzoa.
- América aretoa.
- Arabako Lurralde Historikoaren Agiritegia.
- Ignacio Aldecoa Kultura Etxea.
- Artium Fundazioa, Arte Garaikidearen Euskal Museo Zentroa.
- Gatz Harana Fundazioa.
- Santa Maria Katedrala Fundazioa.

Arkeologiako eta historia-arkitekturako ondarea

AÑANAKO GATZ HARANA

Gatzaren paisaia paregabea, bakarra munduan, milaka plataforma edo larrainek, iturburuk, ubidek, putzuk eta biltegik eratua.

ERROMATARREN AZTARNATEGIAK

–Iruña-Veleia hiri erromatarra, adibidez–, historiaurreko kokaguneak, parke eta monumentu megalitikoak (Sorginetxeko trikuharria, esaterako), arkitektura erlijioso erromaniko eta gotikoa, Pizkundeko jauregiak eta oinetxeak.

Bidegurutzia

DONEJAKUE BIDEA

Arabatik igarotzen da Europako lehen bide handietako bat, Donejakue bidea, alegia.

INAZIOTAR BIDEA

Jesusen konpainiaren sortzaile San Inazio Loiolakoak Azpeititik Manresaraino 1522an egindako bidaia, alegia.

Kexaako monumentu-multzoa

Arabako Natura Zientzien Museoa

ADIERAZLEAK

Kultura lurraldea

Ardoaren kultura

Ardogintzaren munduak Araban du erdiguneetako bat, bertan ekoizten baitute **Arabako Errioxako ardoa**, nazioartean aitortua.

Gainera, Arabako Errioxako ardoaren eta mahastien paisaia kulturalak **monumentu-multzoaren** kalifikazioa du, bere aniztasun kultural handia dela eta. Izan ere, denetarik aurki dezakegu bertan, Megalitoko aztarnetatik hasi eta abangoardiako upategietaraino.

Arabako Errioxako mahastiak

Santa Maria katedrala eta Gasteizko hirigune historikoa

MONUMENTU-MULTZOA
1997TIK AURRERA

GIZADIAREN ONDARE 2015ean
(Iparraldeko barnealdeko Donejakue bidea).

Universidad del País Vasco
Euskal Herriko Unibertsitatea

ARABAKO CAMPUSA:

8 zentro.
27 titulu.
8.000 ikasle.

Nazioarteko **jaialdiak**

- Antzinako Musika
- Koru eta Organo Musika
- Jazza
- Rocka
- Antzerkia
- Kaleko antzerkia
- Bideoa
- Dantza

Arabako emandako Kultur Ondarearen Europako Batasuna saria / Europa Nostra sariak:

2015
Añanako Gatz Harana.

2010
Gasteizko harresiak.

2002
Santa Maria katedrala zaharberritzeko plan gidatzailea.

Ullibarri-Gamboako urtegia

LIFE OREKA MENDIAN proiektua

Bisoia europarra

ADIERAZLEAK

Biodibertsitate-lurraldea

Arabako Foru Aldundiaren esku dauden espazioak

Interpretazio Zentroak

- Parketxeak:
IZKI.
GORBEIA.
VALDEREJO.
AIZKORRI-ARATZ.
- Garaioko Parke Probintzialeko Interpretazio Zentroa (Mendixurko Parke Ornitologikoa).
- Uraren Museoa.

Martiodako Faunaren Suspertegia aitzindaria estatu mailan.

Gasteiz

EUROPEAN GREEN CAPITAL saria duen Espainiako hiri bakarra da.

AGENDA 21 hartu zuen Espainiako lehen hiria da.

Natura 2000 Sareko 25 Naturagune Babestu

Arabaren **% 28,2**

Arabaren
% 10,3

5 Parke natural
2 Biotopo babestu
10 Zuhaitz aparteko

Arabaren
% 12,7

5 **BBE**
Hegaztientzako Babes Bereziko Eremuak

Arabaren
% 27

KBE
Kontserbazio Bereziko Eremuak

4 hezegune RAMSAR zerrendan (734 hektarea)

Paisaia katalogatuak Arabaren

% 57

6 Paisaia berezi
56 Paisaia aparteko

Korridore ekologikoen sarea Arabaren

% 29

Bide berdeak
1.100 km

Arabako Foru Aldundiak kudeatuta

2 Parke probintzialesak (Landa eta Garaio) hondartzek **BANDERA URDINA** saria dute

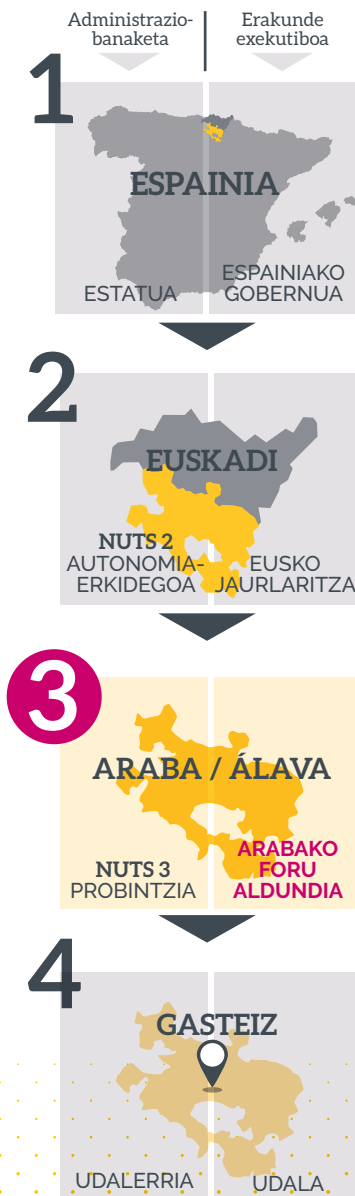
Arabako Foru Aldundia

Europako Gaietarako Zerbitzua, Arabako Foru Aldundia

Arabako Foru Aldundia

Arabako Foru Aldundiak zer posizio duen Espainiako administrazio-esparruan:

Eskumen nagusiak

INGURUMENA

- Ingurumena eta paisaia.
- Naturaren kontserbazioa.
- Naturaguneak.
- Biodibertsitatea eta fauna eta florako espezie babestuenak.

- azpiegiturak garatzea.
- Enpresa-ekimena.

ENPLEGUA ETA TURISMOA SUSTATZEA

- Prestakuntza eta enplegurako planak eta programak.
- Turismoa eta artisautza.

KULTURA

- Ondare historiko-arkitektonikoa.
- Ondare arkeologikoa.
- Museoak (BIBAT-Fournier Karta Museoak eta Arkeologia Museoak, Arte Ederren Museoak, Natura Zientzien Museoak, Arma Museoak eta Elizbarrutiko Arte Sakratuaren Museoak).
- Arabako Ondarearen kultur ondasunen zaharberritzea.
- Liburutegiak.
- Kultura zabaltzea.
- Gazteria.

NEKAZARITZA

- Nekazaritza eta abeltzaintza.
- Landa-garapena.
- Mahastizaintza eta enologia.
- Mendiak.

BIDE-AZPIEGITURAK ETA MUGIKORTASUNA

- Errepideak.
- Garraioak.

GIZARTE-ZERBITZUAK

- 3. adina, haurrak eta familia.
- Desgaitasuna.
- Gizartean baztertuta geratzeko arriskuan dauden pertsonak.

EKONOMIAREN GARAPENA

- Garapen teknologikoa, berrikuntza eta enpresa-lehiakortasuna.
- Ekonomia sustatzea eta enpresa-lankidetzak.
- Industria- eta zerbitzu-

OGASUNA

- Zergen eskumen eskusiboak.
- Zerga-administrazioak.

Aurrekontua 2020an: 2.664.580 €
Langileak 2020an: 988 pertsona

HABIOS proiektua

Añanako Gatz Harana, Gesaltza Añana

Europako funtsak Arabako Foru Aldundian

Azken Proiektuak

Arabako Foru Aldundiak parte-hartze aktiboa izan du Europako hainbat programa eta ekimenetan:

1

EUROPAKO LURRALDEEN ARTEKO LANKIDETZA-PROGRAMAK INTERREG
(Proiektuen garapena eta lidergoa)

EAS

Euskararen adierazleen sistema.
INTERREG POCTEFA 2014-2020

ECOGYP

Hegazti nekrofagoek mendialdeko habitatei eta abeltzaintzako jardueri emandako zerbitzu ekosistemikoak.
INTERREG POCTEFA 2014-2020

ECOSAL

Ekoturismoa Atlantikoko gatzagetan.
INTERREG ESPAZIO ATLANTIKOA 2007-2013

WILDLIFE ECONOMY

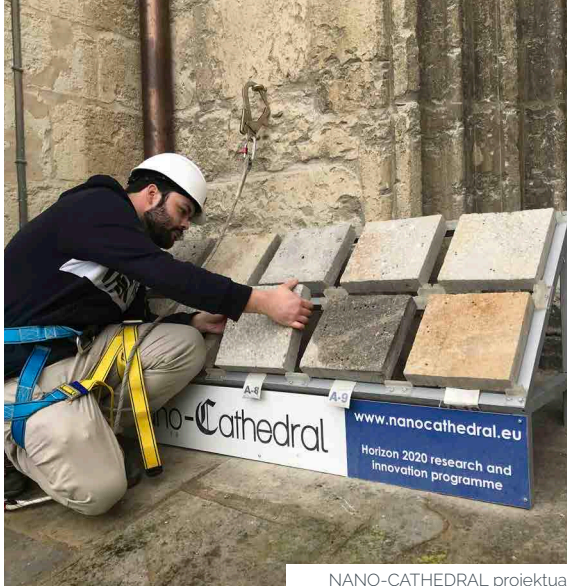
Natura: alternatiba ekonomiko bideragarria
INTERREG EUROPE 2014-2020

GREEN

Pirinioetako naturguneak kudeatzea eta sarean jartzea.
INTERREG POCTEFA 2014-2020

HABIOS

Pirinioetako hegazti-fauna bioadierazlearen habitatak kontserbatu eta kudeatzea.
INTERREG POCTEFA 2014-2020

NANO-CATHEDRAL proiektua

AQUILA-a-LIFE proiektua

2

BESTELAKO DEIALDIAK ETA PROGRAMAK:
LIFE, HORIZON 2020 eta ERASMUS+

PROGRAMA ERASMUS+

TransForm@

Landa-merkataritzako sektorearen eraldaketa digitala bultzatzeko ikastaroa, jokia oinarri hartuta.

B-Mentor

Mentoring strategies to boost WBL in the tourism sector (*Turismoko sektorean lana oinarri duen ikaskuntza bultzatzeko mentoring-estrategiak*).

DIGCONSUM

Europako biztanleria heldua ahalduntzea eta, horretarako, kontsumo digitalaren arloko gaitasun digitalak ematea.

PROGRAMA LIFE

LIFE BONELLI

Espainiako Bonelli arranoaren populazioa erabat leheneratzea.

LIFE LUTREOLA SPAIN

Ikuspegi berriak Espainiako bisoi europarra kontserbatzeko orduan.

LIFE OREKA MENDIAN

Euskadiko mendialdeko larreak kontserbatzea eta kudeatzea.

LIFE URBAN KLIMA 2050

Klima Aldaketaren Euskadiko Estrategia (KLIMA 2015) hiri-eremuan.

AQUILA - a - LIFE

Bonelli arranoa berreskuratzea mendebaldeko Mediterraneoan

PROGRAMA HORIZONTE 2020

NANO - CATHEDRAL

Europako arkitektura-ondarea kontserbatzeko nanomaterialak, litotipo bereizgarriak ikertuz garatuta.

COLLECTIONCARE

Kontserbazio prebentiborako zerbitzu berritzaile eta ekonomikoa, kultura-objektuak, erakusten, biltegitzen, manipulatzeko eta garraiatzeko bitartean, banaka monitorizatzearen bidez.

3

EUROPAKO ESKUALDE-POLITIKA
(1989tik),
EGEF, EGF, Kohesio Funtza eta Ekimen Osagarrien bitartez.

info gehiago:
'Europa hemen egon da (2000-2020 proiektuak)'
Arabako Foru Aldundiaren argitalpena.

(deskargatu liburuxka)

Europako Gaietarako Zerbitzua
Arabako Foru Aldundia
coopeu@coopeu.araba.eus

araba álava
foru aldundia diputación foral

Nola jarri harremanetan

coopeu@coopeu.araba.eus

+34.945. 18.18.18
▶ luzapena: 4139

Europako Gaietarako Zerbitzua
Arabako Foru Aldundia
Samaniego kalea 14 - 4. solairua
01008 Vitoria-Gasteiz
(Araba/Álava) Espainia